

gangsmaade, og troede, at den var teknisk uigennemførlig, men ikke, fordi den indeholdt et Forslag om Akkord, da den netop indeholdt det modsatte.

Det ærede Medlem Hr. N. Neergaard sluttede sine Bemærkninger med nogle advarende Ord til den nuværende Regering, tilsigende den loyal Forhandling, som jo alle Partier tilsiger, og som jo ikke derfor behøver at blive loyal, tilsigende den Villighed til at forhandle om alle Spørgsmaal, men dog samtidig læggende den een Ting paa Sinde, som det ærede Medlem formulerede paa en underlig Maade. Jeg har ikke set Fortrykket, men det lød i mine Øren, som om han sagde, at hvis Regeringen lidt efter lidt vilde forandre Samfundet paa en saadan Maade, at Samfundet ikke var modent dertil, saa vilde han skarpt træde op derimod:

Denne Sætning om, at Samfundet ikke endnu var modent, røbede jo Udsigten til de bedste Forventninger fra Socialdemokraternes Side, for det lod jo til efter dem, at det ærede Medlem Nr. N. Neergaard saamænd godt kunde tænke sig at blive baade Republikaner og Socialist, naar Folket var modent dertil. Men det er nu ikke denne Side af Udtalelsen, jeg vil holde mig til, det er den Sætning, som gik ud paa, at hvis Ministeriet vilde lidt efter lidt omforme Samfundet, saa maatte han tage Stilling derimod.

Er det nu ikke mærkeligt at høre en Mand, som paaberaaber sig — og med Rette paaberaaber sig — sin lange Deltagelse i Landets politiske Udvikling, sin betydningsfulde Deltagelse deri, sige noget saadant? Kan han da ikke huske, at den Gang da han traadte ind i Politik, advarede de Konservative ham mod at omforme Samfundet lidt efter lidt? Hvad er det andet, han har gjort, hvad er det andet, Venstre har gjort, end at omforme Samfundet, saaledes at det, da vi naaede til Aarhundredskiftet, var et ganske andet end det, som eksisterede den Gang, da Venstre traadte ind i den politiske Kamp; alle Magtforholdene var forandret, hele den socialpolitiske Udvikling var forandret, alle Samfundsorganer og -institutioner var forandret. Hvis det ærede Medlem Hr. N. Neergaard ikke længere kan tilraade en fortsat Omformning af Samfundet, saa staar han desværre sigende det Ord, det skævnsvangre Ord: „Ak dvæl nu, du skønne Øjeblik“, som uvægerligt betyder, at Mefisto tager en; thi i det Øjeblik, da man mener, at alt er naaet, det højeste, det bedste, og

at Fortsættelsen ikke bør følge, da tager Fanden en.

Jeg tror, man maa være klar over, at al Politik gaar ud paa at omforme Samfundet, at gøre det til et bedre Opholdssted for Menneskene, mere tjenligt for menneskeligt Liv og menneskelig Virksomhed, og derfor kan man ikke saadan afvise eller advare mod Omformning. Hvis der i Sætningen ligger noget andet: at en Partiregering ikke maa misbruge sin øjeblikkelige Magtstilling til at paatvinge Folket noget, som Folkets Flertal er imod, saa er det noget andet. (*Kragh*: Det er det, der staar). Jeg har udtrykkelig sagt, at det ikke har været mig muligt at læse Fortrykket, saaledes at en Sætning kan være undgaaet min Opmærksomhed; jeg har fæstet mig ved andre Sætninger, som paavirkede mig stærkere, da det ærede Medlem talte. Hvis man vil misbruge en øjeblikkelig Magtstilling til at paatvinge Folket noget, som Folkets Flertal ikke er med til, saa vil det jo komme til at vise sig her i Tinget, om saadant noget foregaar, og sker der Forsøg herpaa, vil der ikke være et Flertal i Tinget for at støtte et saadant Misbrug. Men der foreligger, saa vidt jeg kan se, intet, der berettiger til at fremsætte en saadan almen Advarsel, som det ærede Medlem fremfører.

Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, Hr. Wilmann, hvis hele Tone og hvis hele solide Vægt i Indholdet jeg sætter meget højt, som ikke fremsatte et eneste Ord, der kunde udsætte hverken Venner eller Fjender, og dog fastholdt en bestemt Linie, gentog, hvad det var; Socialdemokratiet vilde i den Stilling, de nu var i, ved at citere den højtærede Statsministers Ord om, at Regeringen vilde føre en demokratisk Samfundspolitik, det vil sige, at den ikke vilde gaa sine egne Veje og føre en Politik med en enkelt Samfundsklasses Program for Øje, men den vilde føre en Politik under Hensyn til Stillingen i Folket, at den kun repræsenterer et Mindretal, om end det ubetinget største her i Tinget, den vil søge at finde et Flertal for en virkelig demokratisk Samfundspolitik. Gør den højtærede Regering det, kan den være overbevist om, at saa har det ærede Medlem Hr. N. Neergaard ikke Ret, naar han mener, at den Støtte, der kan ventes hos os, vil være lunken eller isnende kølig. Nej, hvis den ærede Regering fører en saadan Politik, kan den være vis paa fuld og hel Støtte fra os. Men skulde den ærede Ordfører og den højtærede Statsminister have taget fejl,